

I skuggan av gruvindustrin

In the shadow of the mining industry

Joakim Menjivar Dominguez

Institutionen för stad och land
Kandidatarbete • 15 hp
Agronomprogrammet – landsbygdsutveckling
Uppsala 2018

I skuggan av gruvindustrin

In the shadow of the mining industry

Joakim Menjivar Dominguez

Handledare: Carina Green, Sveriges lantbruksuniversitet, Centrum för Biologisk Mångfald

Examinator: Yvonne Gunnarsdotter, Sveriges lantbruksuniversitet,
Institutionen för stad och land

Omfattning: 15 hp

Nivå: Grundnivå, G2F

Kurstitel: Självständigt arbete i landsbygdsutveckling

Kurskod: EX0523

Program/Utbildning: Agronomprogrammet - landsbygdsutveckling

Utgivningsort: Uppsala

Publiceringsår: 2018

Omslagsbild: Vägs skylt Emerald. Fotograf: Joakim Menjivar Dominguez

Upphovsrätt: Samtliga bilder i arbetet publiceras med tillstånd från upphovsrättsinnehavaren

Elektronisk publicering: <http://stud.epsilon.slu.se>

Nyckelord: Fly-in-fly-out (FIFO), platsidentitet, community, transient befolkning

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap
Institutionen för stad och land

Sammanfattning

Gruvindustrin är en av de största verksamheterna och arbetsgivarna i hela Australien. Gruvindustri innebär många olika saker men i denna studie ligger fokus på kolgruvindustrin. Framförallt blomstrade kolindustrin i hela landet under 70/80-talet. Många gånger vid mindre landsbygdsorter. Än idag förflyttar sig stora mängder människor till gruvorna i hög takt och en rörelse på människor sker dagligen. Grupper och gemenskaper uppstår i alla möjliga tänkbara nivåer på alla möjliga plan. Listan kan göras lång med alla olika gruvarbetare, Fly-in-fly-out (FIFO)-arbetare, gruvarbetare från andra städer, andra länder etc. som lever och arbetar sida vid sida. En industri som periodvis fluktuerar mycket kan låta ovisst när många är så beroende av den. En bakomliggande ekonomi med internationella kolpriser som kan vara avgörande på olika sätt för hur stor befolkningssmängd vissa landsbygdsstäder har. Människor argumenterar för att det är en bakomliggande faktor för den transienta befolkningen (människor som bor korta perioder på olika platser) som numera inte ifrågasätts. Tidigare har den transienta befolkningen ifrågasatts i högre grad eftersom det har varit en central fråga i utvecklingen för landsbygdsorter som Emerald. Även om de bästa förutsättningarna inte alltid finns, är det starka band mellan olika gemenskaper som skapar en känsla av att alltid vara hemma oavsett vilken geografisk plats gruvarbetaren befinner sig på. Ett hemma som inte alltid är kopplat till den fysiska platsen formar individer över tid. En grund i skapandet av olika identiteter som är kopplade till platsen, men grundar sig återigen inte i högsta grad av den fysiska staden. Snarare en gruvnäring med samhörighet mellan människor som skapar identitet.

Nyckelord: Fly-in-fly-out (FIFO), platsidentitet, community, transient befolkning

Abstract

The mining industry is one of the largest businesses and employers throughout Australia. Mining industry involves many different things, but in this study the focus is the coal mining industry. The coal industry flourished throughout the country during the 70's / 80's, many times, close to smaller towns in rural areas. Large numbers of people are still moving at a high pace to these mining locations, and a movement of people happens on a daily basis. Communities are created on all imaginable levels on all possible scales and in different ways. The list goes on with all the different miners, fly-in-fly-out (FIFO) workers, miners from other cities, other countries, etc. who live and work side by side. An industry that periodically fluctuates a lot can sound uncertain when many are so dependent on it. An underlying economy with international coal prices can be decisive in different ways for the size of the population of rural areas. People argue that it is an underlying factor for the transient population (people that lives short periods of time in different places) that is not currently being questioned. Previously, the transient population has been questioned to a greater extent as it has been a central issue in rural development in smaller cities such as Emerald. Although the best conditions are not always available, there are strong ties between different communities that creates a sense of being at home no matter what geographic location the mine worker is at. Being at home is not always connected to the physical site that shapes individuals over time. A base in the creation of different identities associated with the site, but again, not found in the physical city. Rather, it is the mining industry that is the link between people that create identity.

Keywords: Fly-in-fly-out (FIFO), place identity, community, transient population

Innehåll

1 Inledning	6
1.1 Bakgrund: En kort historisk inblick.....	7
1.2 Syfte & frågeställningar.....	7
1.3 Begrepp	8
2 Metod	9
2.1 Metodval	9
2.2 Avgränsning	9
2.3 Informanterna	10
3 Gruvarbetare	11
4 Familjeliv	16
5 In- och utflyttningsmängd	18
6 Analytisk diskussion	20
6.1 Kort summering	20
6.2 Skapandet av platsidentitet.....	21
7 Slutord	23
Källor	24

1 Inledning

Flyget går från Brisbane till Emerald. Jag sitter bredvid en medelålders man i sin arbetsuniform. Orange skjorta med mörkblå nedre ärmar och byxor. Två tydliga reflexränder sträcker sig över magen, ärmarna och benen. Mannen ser pigg och förväntansfull ut. Så fort planet lämnat marken visar han tecken på hur van han är vid denna typ av flyg. Han byter plats i det tomma planet utan flygvärdinnans medgivande. Av de cirka 15 passagerare, i ett flygplan som rymmer upp mot 50 personer, är minst en tredjedel klädda på samma vis. Ett helt vanligt inrikesflyg under en varm höstdag i centrala Queensland. Solen skiner och strax innan landning syns de djupa gruvorna och de enorma odlade markområdena.

Emerald är sig likt. Jag ser ingen direkt förändring i infrastrukturen sedan mitt senaste besök 2016. Första fordonet vi möter är en lastbil fyllt med nötkreatur. Lastbilen är onekligen smutsig av orange sand efter sannolikt en lång resa. Den orangea färgen präglar de flesta fordon som rör sig i området. När jag tittat snabbt över centrum ser jag inga folkmassor utan att samtidigt se människor i orangea arbetskläder. Omedelbart åker anteckningsblocket fram, jag skriver ner ordet "gruvanda".

Några dagar senare får jag äntligen besöka en av de största och kanske den mest lokala gruvan. Minerva kallas den av lokalbefolkningen då den ligger i ett område som går under namnet Minerva samt Minerva Hills National park. Jag tar på mig den obligatoriska arbetsuniformen för att vistas i området och tänker genast tillbaka på den förväntansfulla mannen från flygplanet. Sojitz står det på bröstet och jag kan genast lägga märke till de mer nyfikna blickarna jag får av lokalbefolkningen när jag vistas i centrum en kort stund.

Jag besöker Minerva under ett nattpass. En öppen gruva med en produktion på cirka 3 miljoner ton kol per år och ligger i hjärtat av Bowen Basin. Ett område som sträcker sig över framför allt centrala Queensland och är Australiens största kolkälla. Området är strax över 60 000 kvadratkilometer (BBUGS, 2016). Det krävs ingen djupare efterforskning för att se konkreta saker som visar hur mycket den japanskt ägda gruvan styr i staden. Fik, caféer, pubar, och samlingspunkter öppnar vid 05 då massorna av gruvarbetare från nattpasset rör sig in till staden. Majoriteten av bilarna som rör sig och står parkerade utanför de nämnda mötesplatserna har en lång orange rand över sig med en radiokod på sidan. Arbetsbilar från gruvor. Vid denna tid på dygnet är det extra tydligt vilken omfattning det handlar om.

Att gruvindustrin är en del av samhället är tydligt. En stark gemenskap mellan människor. Ett internationellt kolpris som fluktuerar för mycket har redan lämnat

sina spår i Emerald. Människor är väl medvetna om de korta livslängderna gruvor kan ha samt hur stor påverkan den internationella ekonomin har. Trots detta finns det starka band mellan människor och en tilltro för industrin. En positiv inställning till arbetslivet och en kämpaglöd för att få vardagen att gå runt. Att de flesta sitter någorlunda i samma båt är ett faktum.

Människor kommer inte bara från hela landet för att arbeta i de lokala gruvorna. Flertalet människor kommer från andra länder. Gruvarbete kräver personal med väldigt specifik kompetens många gånger. Med en minst sagt diversifierad befolkning i en liten stad kommer människor överens och lever sida vid sida.

1.1 Bakgrund: En kort historisk inblick

Emerald ligger i centrala Queensland. Under mitten på 1800-talet bosätter sig de första européerna. En mindre skara aboriginer ska ha varit bosatta i närområdet tidigare (Aussie Towns, 2018). Efter att tåg rälsen anslöts från Rockhampton, som ligger vid östra kusten, blev Emerald en centralort för de mindre byarna runt omkring. Under tåg rälsanläggningen ökade befolkningen men avtog snabbt efter. Vid sekelskiftet byggdes två kyrkor, en lokaltidning startades, ett jordbruks- och trädgårdsförbund startades, ett sjukhus byggdes, en grundskola startades och 1903 lades Emerald in i "The Australian handbook" (Centre for the Government of Queensland, 2018). Vid detta laget bor det omkring 1000 personer i staden. Under 1970–1980 gjordes stora kolgruvssatsningar i området. Emerald användes till en början som stad för övernattnin g under förbestämda perioder. Men vid 1996 bor det strax över 9000 personer i Emerald (Centre for the Government of Queensland, 2018). Idag bor det ca 13 500 personer i Emerald. Det finns fler grundskolor än tidigare och ett jordbruksuniversitet, Emerald Agricultural College, strax utanför stadskärnan (Australian Bureau of Statistics, 2018). Emerald har en flygplats och är idag en etablerad stad med gruvindustrin som primär anledning för inflytt.

1.2 Syfte & frågeställningar

Med denna studie vill jag undersöka hur gruvindustrin påverkar skapandet av platsidentitet och samhörighet i Emerald. Jag vill förstå hur en känsla av hemhörighet skapas utan den fysiska platsen som primär faktor. För att uppfylla detta har jag tre följande frågeställningar:

- Vilken roll har FIFO-arbetare i skapandet av platsidentiteten för de berörda av gruvor vid Emerald?
- Vilken typ av relation har människor i Emerald till gruvor som Minerva?
- Hur kopplar människor sin platsidentitet med en community i Emerald?

1.3 Begrepp

För att sätta mening på det empiriska materialet har jag valt följande begrepp.

Community. I denna undersökning har jag valt att tolka begreppet community utifrån Delantys förklaring av begreppet. Det är ett brett synsätt med tanke på de olika communities han diskuterar i boken "Community" (Delanty, 2010). Han menar att nutida communities är en form av kommunikations-community där allt grundar sig i en slags tillhörighet. Den behöver nödvändigtvis inte vara bunden till en plats, men kan innefatta communities baserade på nationalitet, etnicitet, religion, livsstil eller kön.

Transient. Begreppet är ursprungligen inte kopplat med en "transient befolkning". Dock används det inom samhällsvetenskaplig forskning för att beskriva människor som lever i specifika områden kortare perioder. Begreppet används främst inom fysik och elektronik, för att förklara en kortvarig oscillation i ett system. Detta sker vid plötsliga förändringar av spänning, ström eller belastning. Poängen med begreppet är att försöka illustrera befolkningens mängd som ökat och sjunkit beroende på gruvans "bust & boom". Vid gruvans "bust" går kolindustrin i en ogynnsam riktning och det sker en rad negativa utsagor medan en "boom" medför, i ett kortsiktigt skede en befolkningsökning, men framför allt en ekonomisk tillväxt. Svängningarna sker i otakt och är oförutsägbara, vilket rubbar den normala in- och utflyttningsstatistiken.

Platsidentitet. Gruvor kontaktar andra gruvor i andra länder för att be om personal med specifik kompetens. Människor skapar sig en identitet för platsen de bor på men oavsett hur mycket dessa personer flyttar är det gruvorna som ligger i grunden. Med begreppet platsidentitet vill jag fördjupa mig i vilken roll gruvan har för skapandet av platsidentiteten.

För att tolka företeelsen har jag valt att titta på hur människor uppfattar sin platsidentitet som i boken: Place identity, participation and planning (Smith i Hague et al., 2005). Där menar både Rose och Amundsen (Smith i Hague et al., 2005) att människor som umgås på samma plats och identifierar sig med denna behåller olika saker som de kan tänkas ha gemensamt. I detta fallet är det yrket som bör vara det gemensamma som det tas till vara på. Det i sin tur leder till att det skapas ett "vi" och "dem". Känslan av "vi" och "dem" grundar sig i identiteten där vi delar saker som upplevelser, kultur, smak, historia och status. Grunden för att känna tillförlitlighet är att denna känsla skapas mellan individer och grupper i ett samhälle. Relationerna skapas ur likheter och olikheter för en platsidentitet.

FIFO. Det står för Fly-in-fly-out. Det innebär att människor som bor i andra städer flyger till städer som Emerald för att arbeta sin roster. Under arbetsveckan får de boende i närmsta stad eller i gruvans egna bostäder som oftast ligger precis i närområdet. När de är klara tar de flyget hem igen. DIDO är också ett sätt men desto mindre populärt. DIDO står för drive-in-drive-out. Detta är vanligare när gruvan ligger på en avlägsen plats där en flygplats eller liknande inte finns tillgängligt. Samma principer gäller för DIDO-arbetare som för FIFO-arbetare. En roster innebär ett arbetspass på en gruva. Den vanligaste är en roster då människor jobbar i sju dagar och är ledig i sju. Detta kan se olika ut från fall till fall, men fördelen är att det går nästan alltid att anpassa för de olika individerna.

2 Metod

2.1 Metodval

Hela undersökningen är gjord med en kvalitativ metod. För att förstå de sociala företeelserna har informanternas upplevda perspektiv varit avgörande, samt gruvans roll i skapandet av de olika gemenskaper som senare diskuteras djupare. Förhållningssättet kan beskrivas som fenomenologiskt (Kvale och Brinkmann 2009:41ff). Efter att intervjuerna analyserats teoretiskt har texten utformats på ett beskrivande sätt så nära informanternas upplevda verklighet som möjligt för att förklara det som framkommit (Teorell och Svensson 2007:22ff).

2.2 Avgränsning

En övergripande ekonomi vid gruvstäder som grundar sig i gruvans och/eller kolinindustrins ekonomiska fluktuation har varit en centralt påverkande faktor för befolkningens mängd enligt informanterna. De övergripande internationella ekonomiska fluktuationerna har utelämnats i undersökningen av logiska skäl då det inte har varit i direkt intresse för undersökningens syfte. En brist på kunskap inom området och undersökningens förväntade storlek ligger i grund till avgränsningen. Dock diskuteras ekonomi på individnivå vid ett par tillfällen.

Även ursprungsfolket, aboriginer, har en historia på landsbygden samt det berörda området. Frågor som rör den aboriginska befolkningen är ett omdebatterat ämne i Australien. Främst beror utelämnandet på att jag diskuterar community-skapande och platsidentitet för de som är beroende av gruvor. Anspråk på markområden av aboriginer berör inte mitt forskningsområde. En annan anledning till utelämnandet av området är kunskapsbrist kring de lagar Australien har som berör ursprungsfolket. Undersökningens omfattning är även här en anledning till utelämnandet av ämnesområdet.

Ett genusperspektiv kommer att utelämnas då det finns för lite empiriskt material för att driva en diskussion kring ämnet. Genusperspektiv är återkommande hos några informanter och framstår kort i uppsatsen, men är inte direkt avgörande för att besvara mina frågeställningar och uppfylla syftet med undersökningen.

2.3 Informanterna

De följande informanterna är specifikt utvalda och har alla intervjuats i Emerald på arbetsplats eller i hemmet. Platsen är utvald för att skapa en så trygg miljö som möjligt för informanterna. Intervjuerna sker på det språk informanten känner sig mest bekväm vid. Alla informanterna kommer att benämnas efter yrke eller ungefärlig ålder för att skydda allas identitet. Alla intervjuer som används i uppsatsen har omformulerats så lite som möjligt. Vissa ord, ordspråk, talesätt etc. går inte att översätta ordagrant till svenska.

Gruvarbetaren

Gift med Mäklaren. Född i El Salvador men flyttade till Australien vid 10 års ålder. Utbildad (The Royal Regiment of Australian Artillery och Royal Australian electrical and mechanical engineers) och tidigare arbetat inom australiska försvarsmakten under cirka 12 år. Varit bosatt i Emerald i snart fyra år. Gruvarbetare på Minerva vid Emerald. Arbetar som gruppleddare för underhållningsmekanikerna för alla maskiner och fordon samt "Rescue Team" som motsvarar en lokal räddningstjänst i gruvan. Intervjun med gruvearbetaren sker på spanska i ett kontor på arbetsplatsen.

Mäklaren

Gift med Gruvarbetaren. Arbetar i en mäklarfirma som säljer och hyr ut bostäder av olika slag. Uppvuxen i Brisbane och Blackwater. Intervjun med sker på engelska i hemmet.

Ungdomen

Han är 14 år och son till en gruvearbetare. Läser årskurs 9. Intervjun sker på engelska i hemmet.

Pensionären

Hon är ursprungligen från Järvträsk i Norrbottens län. Gift med en gruvearbetare som arbetat inom gruvindustrin hela sitt liv, några få år i Sverige men framför allt i Australien. De är idag pensionerade och föräldrar till tre söner. Varit bosatt i Emerald i cirka två år. Flyttade till Australien år 1968. Intervjun sker på svenska vid caféavdelningen på en idrottsplats hon besöker kontinuerligt.

Fly-in-fly-out(FIFO)

FIFO-arbetare vid Minerva. Han är gift och har barn som alla är bosatta i Brisbane. Han har arbetat som FIFO-arbetare sedan 2005. Intervjun sker på engelska på arbetsplatsen i lunchrummet.

3 Gruvarbetare

Gruvarbetare är den dominerande arbetsgruppen i Emerald (Australian Bureau of Statistics, 2018). Cirka 19% av Emeralds befolkning jobbar som tekniker eller inom handel(gruvföretagande) i gruvor och cirka 15% arbetar som maskinoperatörer och maskinförare i gruvorna. Det vill säga att om vi utgår från att Emerald har cirka 13 500 invånare idag, betyder det att runt 2565 personer arbetar som tekniker eller inom gruvföretagande och cirka 2025 arbetar som maskinoperatörer och maskinförare (Australian Bureau of Statistics, 2018). Med andra ord är det runt 34% av befolkningen som arbetar inom gruvindustrin i Emerald. Dock arbetar bara ca 17% av dessa i en gruva som ligger i det geografiska området som tillhör Emerald. Resterande arbetar mest troligt i en gruva som tillhör en närliggande ort. I denna korta uträkning är inte alla FIFO-arbetare medräknade som varje dag och/eller natt spenderar sina lediga timmar i Emerald. Ungefär 20% av alla anställda vid Minerva är FIFO-arbetare. Av de cirka 250 anställda är det 50 stycken som bor i Emerald veckovis (Sojitz Coal Mining, 2017). Det finns runt 15 gruvor som ligger i kretsen där Emerald är en relevant stad att bo i under arbetsveckan (Prime Creative Media, 2016). Vissa gruvor har egna bostäder som inte är anslutna till någon stad. I stora kast är det alltså runt 750 personer som rör sig i Emerald under en vecka i taget och är inte bosatta där. Dessa 20% som gäller vid Minerva är inte nödvändigtvis en spikad procent som gäller alla gruvor. Tidigare har gruvor kunnat förlita sig på 100% FIFO-arbetare. Men lagar sätter idag stopp för detta. Med en relativt hög procent på antal FIFO-arbetare vid Minerva tänker jag genast att det inte bör finnas några större skillnader på arbetsplatsen. Speciellt med tanke på att det tidigare inte funnit lagar som styr mängderna FIFO-arbetare (Prime Creative Media, 2016).

När jag frågar FIFO-arbetaren om han känner sig inkluderad i grupper och gemenskaper får jag ett relativt positivt svar.

-Ja...jo... jag blir inkluderad i allt under de dagarna jag är här. Men grabbarna som bor här uppe har det bra ställt eftersom de är hemma varje kväll med sin familj. Och det är bra. Jag ser ingen större skillnad [...] eftersom vi alla gör det vi tror är bäst för våra familjer i detta nu. Men som jag sa [...] jag ser dem varje kväll när de åker till sina familjer. Det är tufft. Om allt i livet skedde en gång till är det svårt att säga om jag skulle flyttat hit eller stannat i Brisbane som nu.

Lite tveksamt påstår han sig vara en del av en grupp på arbetsplatsen, men bara där. Det spontana säger att det finns två grupper, lokala gruvarbetare och FIFO-arbetare.

Men är det så enkelt? Eller är det mer komplext än så? FIFO-arbetaren är inkluderad i en gruvarbetar-community, delvis med tanke på att han arbetat med samma sak i flera år men också för att han arbetat som FIFO sen 2005. Alla informanter och möten med lokala gruvarbetare hade sakta fått mig att förstå att det inte är en självklarhet att FIFO-arbetare känner sig inkluderade i en gruvarbetar-community. Framförallt om det finns starka grupperingar på arbetsplatsen. I detta fallet har FIFO-arbetaren arbetat i över tio år på samma arbetsplats vilket kan vara anledningen till att han inte känner sig direkt utanför på arbetsplatsen. Om han eller hon är ny på arbetsplatsen är det svårt att säga hur lång tid det tar för att bli en del av communityn på arbetsplatsen som FIFO-arbetaren jag intervjuade var. I vissa fall påstås det att vissa FIFO-arbetare aldrig blir en del av någon community oavsett. Sen han började flyga till Emerald 2005 till idag 2018 uppger han inget större intresse i att vara en del av den community som finns i staden. Av alla ställda frågor svarade han aldrig något som var kopplat till någon community bortsett från den han ansåg sig själv vara en del av. Därav blir jag nyfiken på hans övriga vänskaper och kontaktnät. Jag frågar honom angående hans vänner i Brisbane som också är gruvarbetare och om han möjligtvis flyger tillsammans med någon bekant.

-Ja [...] det är en till men han jobbar i en annan gruva. Så vi umgås inte så mycket under arbetsveckan. Sen även en som precis flyttat till Brisbane härifrån. Så vi flyger tillsammans ibland. Men vi umgås inte direkt i Brisbane.

Jag uppfattar det som att han signalerar indirekt om ett slags beteende som leder till att han känner gemenskap med arbetskamrater och en viss gruvarbetar-community, dock inte med lokalbefolkningen. Samtidigt ska man inte glömma att han troligtvis varken har tid eller en chans att umgås med någon utanför arbetet under sin roster. Min nyfikenhet följer i att ifrågasätta varför det ser ut som det gör. Vart grundar sig beteendet i att inte interagera med lokala gruvarbetare i större utsträckning och varför lokala arbetare inte visar större intresse för att skapa vänskapliga relationer med FIFO-arbetare. För kontextens skull vill jag även tillägga att FIFO-arbetaren senare i intervjun påstår sig knappt umgås med några vänner alls eftersom han har en familj som han prioriterar starkt under sin lediga vecka hemma i Brisbane. Han menar att eftersom han är bortrest så många dagar i sträck är det extra viktigt att umgås mycket med familjen de dagar han är hemma. Han lyfter flera beklagliga historier om vänner som arbetat med eller likt honom som FIFO-arbetare, men som inte fått ihop familjelivet samtidigt. De vänner han nämner är idag inte i någon slags relation med en partner. Han menar att arbetssättet som kräver denna typen av livsstil inte passar alla samtidigt som det är viktigt att värna om det han går miste om på hemmaplan.

Jag undersöker vidare med en lokalt boende gruvarbetare. Han bekräftar det FIFO-arbetaren berättar, angående grupperingarna på arbetsplatsen. Han menar att på just Minerva ser det ganska bra ut. Det finns mindre oväsentliga grupperingar på arbetsplatsen mellan exempelvis FIFO-arbetare och lokala arbetare, men de är av så liten skala att det inte går att jämföra med de andra gruvor han arbetat vid längre tillbaka i tiden. Upplever den lokala arbetaren skillnader mellan dem och FIFO-arbetare på samma sätt som FIFO-arbetaren? Jag frågar honom angående detta och får ett mycket intressant svar.

-Ja! De som bor lokalt får oftast bättre kontakt med varandra, blir bättre vänner helt enkelt. De som åker imorgon bryr sig folk inte om. De gör roligare saker än oss. Vi

vill inte fråga för vi vill inte veta. Men vi som bor här åker ut och gör saker, åker ut och fiskar, äter tillsammans på restaurang och utövar fritidshobbyer tillsammans. Vi hänger tillsammans. Men vänskaperna är definitivt annorlunda mellan oss som bor här och de som inte gör det. Många skojade t.o.m om det vid tidigare arbetsplatser. "Stick och brinn, du bor ju inte ens här" eller liknande. De arbetar här men använder inte pengarna här.

Detta var väldigt tydligt i den tidigare gruvan jag arbetade på. Om man inte var från området tilltalades man knappt. Folk som bor här blir bra vänner och de nya som inte bor här exkluderades. De exkluderades t.ex. genom konversationer under lunchen. Konversationer om vad vi gjorde under helgen, då satt FIFO-arbetarna tysta [...] ingen frågade eller brydde sig om att fråga vad FIFO-arbetarna hade gjort under helgen. Så när jag gav arbetsuppgifter/uppdrag, där de behövde jobba i grupp eller par, så tog de alltid sin vän. De valde inte FIFO-arbetaren.

Det bör även tilläggas att denna lokala arbetare, bor i Emerald och är gruppleddare för alla mekaniker på reparations- och underhållsavdelningen för alla fordon och maskiner. Han har nu bott i Emerald i snart fyra år. Han arbetar på plats och har alltid nära kontakt med sin arbetsgrupp, vid behov gör han inhopp där han arbetar tillsammans med gruppen. Han tillhör även "Rescue Team" vilket betyder att vid olyckor är han med resterande i gruppen först på plats. Rescue Team är en mindre räddningstjänst som finns på plats i gruvan för snabb underrättelse vid alla olika typer av tänkbara olycksfall.

Uppenbarligen är det inget nytt att FIFO-arbetare exkluderas på arbetsplatsen och/eller utsätts för något vi även kan kalla för utstötning eller mobbning. Svaret jag får av gruvarbetaren antyder på fler saker än en tydlig distansering från FIFO-arbetare. "De gör roligare saker än oss"-gruvarbetaren. En exkludering av de som uppfattas ha det oförtjänt bättre ställt än de själva. Vilket i sitt led leder till tydligare grupperingar. En slags avundsjuka för de som kan bo i en storstad och samtidigt arbeta i en gruva, som lokalbefolkningen känner en stark platsidentitet för. Det kan även tolkas som en ägandekänsla för gruvan eftersom den ligger i staden de själva bor i. Det kan låta motsägelsefullt att de visar en slags urban norm samtidigt som de har en stark platsidentitet för den fysiska platsen i just detta exemplet. "De arbetar här men använder inte pengarna här"-gruvarbetaren. Detta bör tyda på en slags platsidentitet med den fysiska platsen men är den mer betydelsefull än platsidentiteten som skapas genom gruvarbetar-communityn? Exemplet ovan där gruvarbetaren berättar om FIFO-arbetare som exkluderas på arbetsplatsen är bara ett av flera exempel. FIFO-arbetarna ska tydligen vara i en större rörelse mellan arbetsplatserna än resterande arbetare i gruvor. Det vill säga att de antingen avskedas eller byter själva arbetsplats oftare än de lokala gruvarbetarna. Perioderna på arbetsplatserna är helt enkelt kortare. Fallet med FIFO-arbetaren jag personligen intervjuade är inte representativt för alla FIFO-arbetare i hela landet. Både FIFO-arbetaren själv och gruvarbetaren bekräftar detta.

Det finns en slags stolthet hos de som är permanent bosatta. En slags stolthet i att de kämpar mer än FIFO-arbetarna för att få livet att gå runt. Närmsta stad med exempelvis ett köpcentrum av mindre storlek ligger fyra timmar bilresa från Emerald. Jag använder mig av exemplet då alla informanter återupprepat menade att tillgångar som affärer och produkter med konkurrens saknades i Emerald. Mycket har högre pris med bara en leverantör utan konkurrens. Ett enklare exempel är internetleveran-

törerna. I Emerald finns bara en enda. Det vill säga att alla företag och privatpersoner måste få internet av samma leverantör. Detta ökar som sagt priset och hushåll kan många gånger betala överpris för en nätverkshastighet jämfört med hushåll i större städer med flera leverantörer som konkurrerar med varandra. Men detta gäller givetvis inte bara vid inköp av olika typer av nöjen utan även nödvändigheter. Ett mindre sjukhus och tandvård finns dock men inga större ingrepp kan göras på personer med allvarligare sjukdomar, skador eller liknande. Det handlar främst om enkla rutinkontroller. Emerald har en flygplats som används flitigt men avstånden går fortfarande inte att undgå. Summan av den tidigare nämnda känslan av stolthet grundar sig i de upplevda sämre förhållandena i relation till FIFO-arbetarna. Informanterna menade att en högre lön än FIFO-arbetarna inte lönade sig eftersom det ändå var dyrare att leva i Emerald. Detta gav bilden av ett slags 50/50-läge där den ena tjänar mer men har högre utgifter och den andre tjänar mindre men har lägre utgifter. Likt många andra länder prioriteras inte alltid landsbygden i allra högsta grad. Att de har en tuffare utgångspunkt och att en högre lön inte alltid löser alla problem direkt var genomgående hos informanterna som bodde i Emerald.

Gruvarbetare har i nästan alla fallen en hög lön. Det är ofta hög konkurrens för att få ett jobb i en gruva då det är många som söker jobben. Alla informanter uppger sig tro att de höga lönerna grundar sig i de ovanligt tuffa arbetsförhållandena. Långa arbetsdagar, långa rosters (ibland upp till 14 dagar i sträck), tufft fysiskt arbete och tufft klimat med höga temperaturer i en mycket torr miljö under många timmar i sträck. FIFO-arbetaren berättar en lång historia om hur han jobbade under åtta månader i taget om året för att resa och vara ledig resten av månaderna när han var yngre. Han menade att han var ung och tjänade så mycket att han jobbade så mycket som möjligt under åtta månader för att sedan njuta av resten av månaderna av året genom att exempelvis resa. Han menade även att det var perfekta förhållanden för en ung person som honom. Om vi lämnar detta specifika fallet kan vi konstatera att en man i 20-årsåldern har möjlighet att tjäna så mycket pengar att han bara behöver arbeta åtta av tolv månader på ett år.

Jag fortsatte min undersökning genom att gå vidare till människor som är direkt anslutna till gruvan genom att de är exempelvis gifta med en gruvarbetare eller har en förälder som är gruvarbetare. Där slås jag av en liknande historia när mäklaren berättar att hon inte arbetat förrän barnen gick i skolan och var mer självständiga. Hon menade att hennes partner tjänade så mycket att de kommit överens om att hon inte skulle jobba eftersom hon ville ta hand om barnen och de sysslor gruvarbetaren inte hann med. Gruvarbetaren arbetar än idag varannan vecka och den veckan han arbetar menar hon att det är som att leva som en ensamstående förälder. Hennes man kommer hem sent på kvällen, äter och sedan går han och lägger sig. Hon förklarade att han inte hinner göra något annat än att äta en måltid med familjen och sova, innan han ska iväg till jobbet igen. Detta exempel är också en indikation på hur de talar om sig själva när de menar att de lever under tuffare förhållanden jämfört med FIFO-arbetare. Mäklaren var noggrann med att lyfta de olika svårigheterna som finns i att vara en gruvarbetarfamilj. Dock tolkar jag det inte som en offerkappa som dras fram, snarare motsatsen. Ett förtydligande av att de som är del av samma community som hon och hennes familj är de som kämpar mer än exempelvis FIFO-arbetare.

Det finns olika typer av gruvarbetar-communities inom gruvindustrin. En pensionerad kvinna som flyttade från Sverige med sin man från Järvträsk i Norrbottens län till Australien för att arbeta inom gruvindustrin redan 1968 berättar om sin man. Han har arbetat i gruvor men framför allt har de ägt en grävmaskin under sina år i Australien. Maskinen gav dem jobb både i och genom gruvor. Gruvstäder som byggde bostäder behövde vattenbrunnar och liknande sidoarbeten som var nödvändiga. De har tidigare haft anställda och flyttat landet runt i många år. Mannen har alltid varit en del av en gruvarbetar-community eftersom han arbetat inom industrin hela sitt liv. En period levde de på att gräva efter olika typer av ädelstenar. Köpare kom från andra länder och de fick snabbt betalning för det arbetet de utfört. Detta är än idag en industri som en mindre mängd människor arbetar med. Med ovanstående vill jag belysa att en community inte nödvändigtvis behöver bestå av endast gruvarbetare som arbetar åt ett stort företag som gräver efter kol. Det kan även vara som i fallet med det svenska paret. De har alltid identifierat sig med en gruvarbetar-community och har aldrig bott på ett och samma ställe särskilt länge.

-Ja alltså... vi tänkte aldrig på att köpa hus, land eller något sådant. Vi gjorde det vi kunde. Allt va så enkelt på den tiden. Man behövde inte betala skatt om man inte ville. Jag tror aldrig vi fyllde i någon skattedeklaration. Eller jo [...] vi betalade skatt när min man jobbade i en kolgruva.

Hon vill även lyfta att de var runt 20-årsåldern när de flyttade till Australien och under de senaste 10–20 åren var de egenföretagare med grävmaskinen de ägde. Under åren de flyttade runt mycket var det stora kolgruvssatsningar över hela landet. Gruvor som låg för avlägset byggde sina egna bostäder så alla anställda hade en bostad under sin roster. För att driva ett företag som de gjort har det varit helt avgörande att ha möjligheten att flytta snabbt och ibland långa avstånd. De har bott i bil, husbil/vagn och liknande under många år. Även om det kanske låter "ensamt" är det inte det enligt informanten. Hon berättar att det var många som arbetade på detta sätt och ägde sina egna mindre företag. Hon och hennes make hade ett starkt band med många som arbetade på liknande sätt. Idag bor de i Emerald eftersom de gått i pension och en av deras söner bor i staden. För kontextens skull var informanten väldigt noggrann med att poängtera att hon och hennes man var väldigt nöjda över att leva på detta sättet.

Liknande tecken som FIFO-arbetaren visar det svenska paret i att inte känna någon slags problematik i att bo kortare perioder i mindre städer på landsbygden. De var som hon mycket väl påvisade, en del av en gruvarbetar-community. Det var och är sällan några problem med gemenskapskänsla eftersom de kunde känna sig delaktiga i en community som de delade med många andra på landsbygden. I detta fallet var den fysiska platsen än mindre betydelsefull. De var så bundna med sin community som gav dem en så stark känsla av att vara i samma lag med så många andra vid alla platser de besökte. Här det framför allt communityn som grundar sig i gruvindustrin som ger känslan av att vara på hemmaplan oavsett geografisk position, tills vidare att platsen är gruvrelaterad på något sätt.

4 Familjeliv

Mäklaren är gift med gruvarbetaren sedan lång tid tillbaka. De har två söner idag. Hela familjen har flyttat runt mellan olika gruvstäder sedan 14 år tillbaka. De har en tradition att flytta efter max tre år. Traditionen kommer från när mäklarens man arbetade med försvarsmakten. Under 12 år arbetade han och var tredje år förflyttades han. Detta pågick fram till att deras andra son föddes. Han lämnade då försvarsmakten och började arbeta inom gruvindustrin. Gruvindustrin var en väldigt snabbt växande industri runt de åren och det var lätt att få nytt jobb med befordran på arbetsplatserna vid alla byten. Efter att han börjat arbeta som mekaniker fick han bättre jobberbjudanden var tredje år ungefär. Idag har de bott i Emerald i snart fyra år och bor kvar på grund av barnen. Båda föräldrarna menar att de kommer bo kvar i Emerald framöver tills den yngsta sonen har gått klart grundskolan, vilket blir om ca tre år. Eftersom gruvarbetaren har arbetat vid en gruva på alla ställen han förflyttat sig till har mäklaren stött på mängder med communities och olika gemenskaper minst lika mycket som gruvarbetaren. Med en kort bakgrundsinsblick frågar jag mäklaren hur det har varit för henne att bli en del av en community vid varje flytt.

-Ja alltså i Moura var det ett starkt community men "it was very klicky too". Lite som i Blackwater. Så jag hade exempelvis svårt att få nya vänner där i början. Det var inte förrän pojkarna började spela i byns rugbylag. Då började jag involvera mig i klubben. Det var inte förrän då jag blev accepterad. Blev en del av gruppen. De hade ibland julfester på gatorna då alla tog med sig mat och åt tillsammans.

Moura och Blackwater är två mindre städer med väldigt få invånare. Det ska ha varit en stark gemenskap mellan de som bott där ett tag. Mäklaren berättar även att hon är en väldigt social person och har aldrig under hela sitt liv haft några större problem att skaffa vänner. Hennes enda problem har varit i just de mindre gruvstäderna. Detta kan vara ett fenomen som stämmer in även om det inte är en gruvstad menade mäklaren. Hon menade även att med en transient befolkning finns det en viss misstanke och försiktighet för att släppa in människor i sin community. Communities uppfattas ibland som barriärer för att slå sig in i en grupp/gemenskap. I detta exempel är platsidentiteten starkare hos de som växt upp på platsen och den är mer förankrad med den fysiska platsen. Eftersom hon inte kände sig välkommen även om hon tillhörde en "gruvarbetarfamilj" kan jag förstå att hon kände sig en aning förvånad om hon inte stött på det så ofta. Om det normala för henne tidigare varit att

omedelbart kunnat identifiera sig med en gruvarbetar-community vid inflytt i ny stad.

Om vi backar ett steg och återgår till FIFO-arbetaren som bodde i Brisbane och arbetade vid Minerva i Emerald går det att dra en annorlunda slutsats. Han menade att han inte flyttat till Emerald från början på grund av hans barn. Han menade att han inte ville begränsa olika typer av möjligheter för sina två söner, under deras uppväxt. Han nämner aldrig något av ett tuffare klimat för att slå sig in i en community eller liknande gemenskaper. Allt handlade om att han ville göra det han ansåg var bäst för barnen. Det vill säga att han inte såg ett starkt eller internt community som en barriär om han hade valt att flytta till Emerald från början. Det som hindrade honom var hans barn framför allt men också andra tillgängligheter som inte finns på landsbygden som han ville utnyttja. En stark community var inget direkt problem eftersom han menade att han hade en viss förståelse i hur det är att bo på landsbygden eller i en landsbygdsort eftersom han själv är uppvuxen på en gård. Gården låg i centrala Queensland och han menade att han inte ville att hans barn skulle gå igenom en uppväxt likt hans.

Han har jobbat så länge vid Minerva och är så accepterad på arbetsplatsen av de lokala arbetarna att han snarare menar att gruvarbetar-community inte är ett problem i sig att slå sig in i. Det är möjligheter så barnen ska kunna välja mellan flera skolor, universitet, utbildningar och andra saker som inte går att få i en mindre stad, som gör att han inte flyttar. Han menar alltså indirekt att det finns mycket mer att vinna på genom att bo i en större stad och vara en FIFO-arbetare än att bo på landsbygden och arbeta i en gruva när man är en familj. Det han måste offra är den veckan han spenderar borta från familjen. Den uppoffringen nämner även lokala gruvarbetaren, han menade att det inte var värt det. Att vara FIFO-arbetare var inget alternativ för honom eftersom han såg det som en förlust i sig. Veckan han skulle varit bortrest var inte värt pengarna. Med andra ord är det viktigare för honom att finnas tillgänglig för familjen och ha den dagliga kontakten. Han menade att om han är bortrest i en vecka på grund av arbete och något i hemmet skulle uppstå, allt ifrån ett barn som insjuknar till allt möjligt tänkbart som måste tas om hand på direkten, kan han lämna arbetet på grund av akut situation. Han menade även att den livsstilen inte skulle passa honom för att det skulle ta för mycket tid från honom med sin familj.

Detta är ytterligare ett sätt att försöka måla upp två sidor som jag nämner angående de två olika arbetssätten som finns i det tidigare kapitlet. Ena sidan upplever sig offra mer i sitt liv när de bor på landsbygden och arbetar i en gruva istället för att vara en FIFO-arbetare. Det vill säga att ena sidan är FIFO-arbetarna som upplever sig ha det bra då de bor och lever i en storstad men går miste om familjetid. Medan de lokala arbetarna har daglig kontakt med sin familj men måste leva med mindre tillgängligheter och olika typer av upplevda nackdelar. Bortsett från de ekonomiska bitarna var det familjen som användes som argument vid frågor som berörde valet av att vara FIFO-arbetare eller bo lokalt. De familjer som bor lokalt får möjlighet att umgås alla dagar om året men måste betala genom att ha sämre förutsättningar i många klassiska motgångar som upplevs finnas på landsbygden. Medan FIFO-arbetaren går miste om tid med sin familj (i stora drag 50% mindre på ett år) får de andra fördelar som upplevs finnas i att bo i en storstad som Brisbane. I slutändan går det att argumentera för att båda faktiskt får vad de vill ha och vad som passar dem samt sina familjer bäst.

5 In- och utflyttningsmängd

Med en transient befolkning kan det vara svårt att ha en uppdaterad statistik. Jag hänvisades alltid till samma hemsida vid frågor angående befolkningens mängd och andra saker där svaret är siffror rakt upp och ned. Hemsidan är uppdaterad av staten var åttonde år, med senaste uppdateringen 2016. Mätningen sker över hela landet och alla som bor i landet måste fylla i sina uppgifter. Jag var nyfiken eftersom jag ville ha mer än bara ord att lita på när jag undersökte vidare angående de stora mängderna människor som flyttar in och ut. Tyvärr fick jag inte tag på annan information än den statliga hemsidan. Intervjuerna säger något annat än statistiken. Intervjuerna bekräftar teorin om en transient befolkning men bara under en bust och mer sällan under en boom. Eftersom statistiken endast uppdaterades var åttonde år såg jag bara en relativt normal befolkningsökning var åttonde år i Emerald. Under perioder då gruvindustrin fungerar som vanligt finns en liten befolkningsökning. Inget märkvärdigt efter ett tag när en boom lugnat ned sig. En boom innebär ofta en stor ökning i befolkningens mängd men bara till en början, senare jämnar det ut sig. En bust är däremot under en kortare period oftast jämfört med en boom. En boom kan vara långsam och pågå i flera år. Men under en bust blir det en transient befolkning eftersom det kan flytta ut flera tusen under ett spann på mindre än sex månader. En långsam boom, som tidigare nämnt kan sträcka sig över några år, vilket oftare är fallet idag jämfört med tidigare år när stora kolgruvssatsningar gjordes. Jag frågar mäklaren som förhoppningsvis vet mer eftersom hon arbetar dagligen med bostadsfrågor.

-Ja alltså "in the boom" 2011–2013 så var det svårt att hitta en bostad. Vi hade folk som kom in och bjöd överpris. Allt auktionerades. Kommunen tog tag i det och köpte stora markområden och byggde många hus samt investerade i allt tänkbart. Men sen vid busten så krascha hela systemet. Kommunens priser på husen bottnade [...] bostadsmarknaden var helt förstörd.

-Joakim: Måste det inte vara en mardröm att vara en entreprenör i en stad som denna? Skolorna, hur gör de?

-Jag tror människor är vana på något sätt. "Transient population" är ju vanligt här. Så under busten lämnade familjer hela tiden. Ungefär en gång i veckan kunde pojkar-na komma hem och berätta om vänner som lämnat sina hem och flyttat. Och detta var inte bara barn till föräldrar som jobbade i gruvan. Eli kom hem en gång och berättade om en kompis som bodde på en gård. Han hade sagt "vi ska flytta p.g.a. torkan".

Hela industrin med nötkreatur var också på väg ner [...] bönder hade det också tufft. Så både gruvarbetare och bönder som inte hade råd att bo kvar flyttade. Och allt detta hände samtidigt med gruvindustrins nedgång.

De negativa utsagorna av att det flyttar ut många människor från Emerald går att gissa sig fram till men de vanligaste negativa sidorna mäklaren valde att lyfta var aningen oväntade. Hon med flera informanter menade, att under en bust är det inte bara mängden människor som flyttar ut som är tråkigt och negativt. Många tar självmord, många skiljer sig, en stor andel blir hemlösa. Just självmord var något som jag fick höra mycket om samt se spår av. Vid en promenad i staden kunde gruvarbetaren peka ut flertalet platser där polisens egna avspärrningsband hängde kvar efter att folk valt att avsluta sitt liv. Många informanter fortsatte med att det skapas en så stor uppgivenhet i att inte ha en gruva att kunna arbeta i. Det gällde framför allt människor som bodde och var uppväxta i Emerald. De som kom från en annan stad flyttade oftast hem till resten av sina familjer. Detta reagerade jag direkt på. Efter det mäklaren berättar låter det som att de som bor och är uppvuxna i Emerald har en starkare platsidentitet förankrat till den fysiska platsen. Medan de som flyttat dit för att arbeta i en gruva har yttligare platsidentitet men de båda tillhör samma typ av gruvarbetar-community. Det gemensamma skapas genom att de bor i samma stad samt arbetar inom samma industri och därmed tillhör samma gruvarbetar-community. Många historier om hennes vänner var om personer som flyttat dit och under busten helt enkelt lämnat och återgått till en tidigare syssla som oftast var i Brisbane. Samma tendens fanns hos gruvarbetare som kom från andra länder. Att lämna staden för de som var uppväxta i Emerald var inte ett alternativ på samma sätt som för en nyare inflyttad familj/gruvarbetare, där det lät som en självklarhet att förflytta sig utan större diskussion vid en bust.

Alla är medvetna om hur det kan gå rent ekonomiskt, men med en ökande ekonomi är det svårt att hålla tillbaka på investeringar. Det faller mig naturligt att människor vill köpa hus och göra andra typer av satsningar om ekonomin ökar och allt ser lovande ut. En bust är återigen näst intill omöjlig att förutspå vilket gör att människor förlitar sig på att medan det går bra så satsar dem. Att det får väldigt negativa resultat om det investerats kort inpå en bust är självklart bara att beklaga. Men det är egentligen vid dessa tillfällen det transienta utspelar sig mer dramatiskt. Återigen framförallt hos de som inte är uppvuxna i staden.

6 Analytisk diskussion

6.1 Kort summering

Givetvis är inte bara gruvarbetare spelare i rollen i skapandet av en platsidentitet. Jag anser att alla som har en slags länk till gruvan är en del i skapandet av en platsidentitet, gemenskap och community på ett eller annat sätt. Det spelar ingen större roll om personen är son till en gruvarbetare, gift, partner, familjemedlem eller liknande. Det finns en tendens för att många vill hävda sig och visa upp sin stolthet i att leva ett inte så enkelt liv. Framför allt hos de som anser sig leva under sämre förhållanden jämfört med FIFO-arbetare eller allmänt de som bor i storstäder. En stark community följs i detta fallet av stark platsidentitet där människor sammansvetsas mer med tiden. De med liknande gemensam platsidentitet bör naturligt känna gemenskap med andra som har liknande uppfattning av platsidentiteten som de själva har. Även om intervjuerna påvisade att alla känner en slags platsidentitet genom community och genom den fysiska platsen var det samtidigt vissa som kände av den starkare än andra. Den faktorn verkar inte ha någon betydelse för de som var uppväxta i Emerald och hade en starkare känsla för platsen. De som kände platsidentiteten främst genom community hade ofta en yttligare platsidentitet kopplat till den fysiska platsen. Så länge gruvarbetarna som kom och jobbade, stannade samt bodde kvar var de direkt en del av den redan existerande communityn. Rose och Amundsen (Smith i Hague et al., 2005:6) menar att platsidentiteten inte alltid behöver vara den fysiska platsen och min undersökning påvisar att det finns inslag av just detta, men också av genom communityn. Det vill säga att de som är uppvuxna och bor i Emerald (samt jobbar i en gruva) känner en stark platsidentitet genom gruvarbetarcommunityn men också för den fysiska platsen. Samma gäller de som flyttat dit och arbetar i en gruva. Dock är som tidigare nämnt inte platsidentiteten lika stark genom den fysiska platsen hos dem. Där är det gruvan/gruvinindustrin som är mer central. De som bor i Emerald visade sin platsidentitet genom att visa att de tillhörde samma community som de som var uppväxta i Emerald och jobbade i en gruva. Men samtidigt var den tunn eftersom det gick snabbt att flytta ut om personen inte var uppväxt i Emerald, vid en bust. De som var uppväxta på platsen var de som användes som exempel vid självmorden och de som blev hemlösa i staden. Även om jag uppfattade det som att det fanns olika grupper inom samma community var det FIFO-arbetarna som var den gemensamma motståndaren. Detta är också ett exempel på att commu-

nity kan ha gemenskaper/grupper inom sig själva också, precis som Delanty (2010) menar. I denna undersökningen är det framför allt livsstilen som är basen till communityn men också en gemensam känsla för platsen, även om den verkar var olika djup hos individerna (Delanty, 2010). Communityn är alltså inte bunden till platsen eftersom den finns mer eller mindre i alla gruvstäder.

Som tidigare nämnt har de som bor i gruvstäder som Emerald en uppfattning av att de lever under svårare förhållanden jämfört med de som bor i storstäder som Brisbane. Jag anser att detta bör stärka platsidentiteten eftersom en FIFO-arbetare uppfattas leva under bättre förhållanden av lokala gruvarbetare. Detta kan vara en aning motsägelsefullt då det finns en slags avundsjuka för de som bor i storstäder och jobbar på Minerva av lokala arbetare samtidigt som de själva inte vill vara FIFO-arbetare. Detta är dock vad den intervjuade lokala arbetaren sade och behöver inte vara representativt för alla lokala gruvarbetare. Mycket ser ut att vara ett inlärt beteende över tid som är övergrinade för gruvarbetar-communityn i Emerald. Ett slags beteende som säger att de ska förakta FIFO-arbetare när de egentligen kanske inte finns en anledning för detta. FIFO-arbetaren är den som automatiskt pekats ut som en jämförelse vid frågor angående de olika arbetsätten. Människorna som bor i Emerald uppfattar sig inte ha några alternativ. När då FIFO-arbetare kommer och arbetar finns det en känsla av att *"de kommer och stjälar"-gruvarbetaren*. Samma gäller de som kommer och bor en väldigt kort period i staden. Denna grupp människor är i praktiken lokala gruvarbetare men som förflyttar sig ovanligt ofta. Ungefär som den lokala gruvarbetaren som jag intervjuade. Han förflyttade sig ungefär efter max tre år men hade för första gången bott kvar i en stad längre än normalt, vilket var nästan fyra år. Till denna grupp tillhör även det svenska pensionerade paret. De bodde i olika gruvstäder runt om i landet vid genomförandet av olika projekt. Projekten kunde ta allt ifrån någon månad upp till ett par år. Även här vill jag återkoppla till hur rätt Rose och Amundsen (Smith i Hague et al., 2005:6) har när de menar att platsidentiteten inte nödvändigtvis behöver vara kopplad till platsen. Eftersom alla känner en platsidentitet som grundar sig i gruvan har alla en känsla för platsen men i olika grad. Så länge personen bestämt flyttat till staden blir den som tidigare nämnt en del av communityn och accepterad som en i gruppen.

6.2 Skapandet av platsidentitet

Vi kan konstatera att det finns skillnader mellan FIFO-arbetare och lokala arbetare samt att det kommer i uttryck både på arbetsplatsen och utanför. De kommer i uttryck genom att det diskuteras i olika grad på olika sätt inom de olika gemenskaperna på arbetsplatsen men också utanför. Alla informanter menar att detta stämmer in i olika mängd från gruva till gruva. Med tiden blir det ganska tydligt vilka som är en del av den gemenskap/community som skapar sig en platsidentitet genom gruvan. Det i sin tur leder till skapandet av olika identiteter för olika communities eftersom det med största sannolikhet finns flera faktorer för skapandet av "vi" och "dem" som är en slags grund i platsidentiteten. Återigen stämmer vad Rose och Amundsen (Smith i Hague et al., 2005:6) skriver om att "vi" och "dem" måste utses för att visa vilka som är på vardera sida. Utan FIFO-arbetare skulle min spontana gissning vara att de nyinflyttade lokala gruvarbetarna hade blivit "dem". Men eftersom Rose och

Amundsen (Smith i Hague et al., 2005:6) menar att människor tar vara på vad de har gemensamt snarare än olika kan jag förstå att det ser ut som det gör. Det gemensamma mellan dem och FIFO-arbetarna måste då uppfattas som försumbart eftersom det endast talas om olikheterna. Mindre städer har en tuffare miljö att slå sig in i oavsett om personen arbetar i en gruva eller arbetar med annat i staden menar informanterna. Detta skulle kunna bero på att tiden är viktigare i vissa communities, vid de fallen informanterna varit med om. Tiden personen spenderat på platsen kan vara avgörande i skapandet av en platsidentitet. Det är en tillräckligt stor mängd människor som bor i Emerald och arbetar vid en gruva som gör att de känner en slags platsidentitet även om de inte är uppväxta i Emerald eller har bott där i många år. Detta menar alla informanterna ska genomsyra alla gruvstäder i hela landet i olika grad.

Ett annat och kanske det mest intressanta poängen är hur gruvarbetare känner en slags platsidentitet oavsett vilken stad gruvan ligger i. Gruvarbetare flyttar från andra världsdelar och andra städer i landet vid jobberbudanden. En slags starkare platsidentitet som grundar sig i communityn snarare än tiden de spenderat i staden. Människorna håller sig inom industrin och är nya en väldigt kort period så länge de flyttar in i staden. Det finns med andra ord en platsidentitet inom industrin i sig. En påskyndad effekt på grund av communityn är inte heller helt otänkbara. Gruvarbetare som flyttar till små gruvstäder för att arbeta i en gruva är alltid välkomna i jämförelse med FIFO-arbetarna. Människor känner uppenbarligen en platsidentitet men inte alltid ekvivalent med platsen som i Emerald eftersom de ofta är i rörelse jämfört med de som växer upp i städerna. Framför allt gruvarbetare visar tecken på trivsel och rörelse på "hemmaplan" oavsett vilken gruvstad de bor i, då det är liknande spelplan i alla gruvstäder. I denna undersökning är det kanske inte Emerald som är största källan i utformandet av miljön som platsidentiteten grundar sig i. Det är i själva verket i gruvan.

7 Slutord

Med denna undersökning har jag försökt granska hur människor som bor i en gruvstad där individer identifierar sig olika mycket med den fysiska platsen, men samtidigt tillhör samma community. En viss typ av problematisering av platsidentitet är central då den fysiska platsen inte är av så stor betydelse för informanterna som flyttat till Emerald, samtidigt som det finns en stark känsla för platsen som i gruvstad.

En stad med en såpass transient befolkning visar hur beroende gruvindustrin är för denna plats samt hur stor spelare Minerva (med flera) är i befolkningens mängd. Det är med andra ord inte befolkningens mängd som avgör Minervas arbetskraft och framgångspotential, det är Minerva (med flera närliggande gruvor) som styr över Emeralds befolkningens mängd. Befolkningen förhåller sig till gruvorna. Det är gruvornas plötsliga utspel som skapar den transienta befolkningen eftersom den "normala" in- och utflyttningsmängden påverkas markant. En gruva som på kort tid tvingas stänga eller avskeda personal plötsligt påverkar Emeralds befolkningens mängd i allra högsta grad.

De negativa utsagorna vid en bust är många men människor låter sig uppenbarligen inte skrämmas av detta. En positiv syn på vardagen, livet, arbetslivet etc. samt ett gemensamt utgångsläge ger per automatik en starkare grupp-känsla när det finns undermedvetet att alla drar åt samma håll. Gemensamt skapas "gruvandan" och människor identifierar sig som en del av denna. Oavsett var i landet Emerald hade kunnat tänkas ligga så förändrar inte den geografiska bilden något i hur informanterna skapar sig platsidentiteten. Gruvan är hemma och Emerald är staden personerna bor i vid de flesta fallen.

I slutändan verkar det logiskt nog handla om vad familjerna vill prioritera i samband med vad som passar dem bäst. Alla familjer pratar om de olika för- och nackdelarna med att bo på landsbygden eller i storstäder. Men en gruvarbetar-community som många identifierar sig med, är inte vanlig att byta ut. Alla informanter menade att efter att de börjat arbeta inom industrin har de inte haft större lust att byta yrkesområde. Det är självklart beklagligt att FIFO-arbetare pekats ut många gånger som en bov och att det finns en slags rädsla för att landsbygdsorten inte ska få utnyttja gruvan fullt ut. Men som tidigare nämnt är det stor sannolikhet att det ser ut som det gör idag på grund av historiken bakom, angående lagarna kring mängden FIFO-arbetare i gruvor. En gammal sida som än idag hänger i. Min misstanke är att communities var än tydligare och starkare tillbaka i tiden eftersom de mest troligt haft en starkare platsidentitet förankrat till den fysiska platsen.

Källor

- Aussie Towns. 2018. *Emerald, QLD*. Aussie Towns.
<http://www.aussietowns.com.au/town/emerald-qld#comment-304675>
- Australian Bureau of Statistics. 2018. *2016 Census QuickStats*. Australian Bureau of Statistics.
http://www.censusdata.abs.gov.au/census_services/getproduct/census/2016/quickstat/3004
- BUGGS. 2016. *Bowen Basin Coal Mines*. Bowen Basin Underground Geotechnical Society.
<http://bbugs.org.au/bowen-basin-coal-mines/>
- Centre for the Government of Queensland. 2018. *Emerald*. Centre for the Government of Queensland. <http://queenslandplaces.com.au/emerald#>
- Delanty, Gerard. 2010. *Community*. 2. ed. London: Routledge
- Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend. 2014. *Den kvalitativa forskningsintervjun*. 3. [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur
- Prime Creative Media. 2016. *Mine map*. Australian mining.
<https://www.australianmining.com.au/mine-map/>
- Prime Creative Media. 2016. *Queensland bans 100 per cent FIFO on large projects*. Australian Mining. <https://www.australianmining.com.au/news/queensland-bans-100-per-cent-fifo-large-projects/>
- Smith, Cliff, Planning and Place Identity i: Hague, Cliff & Jenkins, Paul. (red.) 2005. *Place identity, participation and planning*. London: Routledge.
- Sojitz Coal Mining. 2017. *Minerva Mine*. Sojitz, New way, New value.
<https://www.sojitzcoalmining.com/minerva-mine>
- Teorell, Jan & Svensson, Torsten. 2007. *Att fråga och att svara: samhällsvetenskaplig metod*. 1. uppl. Stockholm: Liber.